

Załącznik do Uchwały Nr XLII/578/18
Rady Miejskiej w Ustrzykach Dolnych
z dnia 15 stycznia 2018 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE USTRZYKI DOLNE
NA LATA 2018-2020**

1. WPROWADZENIE

Rodzina stanowi podstawową komórkę społeczeństwa i naturalne środowisko wychowawcze dziecka, które oddziałuje na jego osobowość przekazując mu swój system wartości, tradycje, i obyczaje, ukierunkowując jego aktywność i postępowanie na całe życie.

Rodzina jest najbardziej stabilnym dla dziecka punktem odniesienia oraz źródłem zaspokajania jego potrzeb zarówno w sferze psychicznej, emocjonalnej jak i materialno - bytowej. Rodzina funkcjonalna, konsekwentnie i z powodzeniem wypełniająca swoje zadania stanowi dla swoich członków, a przede wszystkim dla dzieci, źródło poczucia bezpieczeństwa i własnej wartości.

Istnieje wiele typów podziału rodzin. Jednym z kryteriów podziału rodzin można dokonać, biorąc pod uwagę zróżnicowane więzi społeczne. To zróżnicowanie obejmuje zarówno normalną strukturę rodzin i strukturę zaburzoną. **Taki podział wydaje się ważny i aktualny nie tylko z socjologicznego, ale i pedagogicznego punktu widzenia.**

Takie kryterium pozwala na wyróżnienie następujących typów rodzin:

1. **rodzinę normalną** opartą na więzi biologicznej między rodzicami a wszystkimi dziećmi, która odznacza się pozytywną atmosferą współżycia, spójnością wzajemnych stosunków dzięki ich ukierunkowaniu na zaspokojenie potrzeb i aspiracji wszystkich jej członków, w szczególności na wychowanie i wykształcenie dzieci, dążącą do eliminacji pojawiających się między członkami konfliktów;
2. **rodzinę niepełną** wskutek trwałej nieobecności jednego z rodziców, z dalszym zróżnicowaniem jej na typy podrzędne według przyczyn tej niepełności (np. śmierć, rozwód, separacja,) z których każdy pociąga za sobą swoiste trudności i problemy wychowawcze;
3. **rodzinę zreorganizowaną** przez zawarcie po jej rozbiciu drugiego lub jeszcze następnego małżeństwa stanowiącą skomplikowany układ stosunków społecznych między naturalnymi, a przybranymi rodzicami i dziećmi oraz problemy związane z ojczymem lub macochą;
4. **rodzinę zdeorganizowaną**, w której panują stosunki konfliktowe, zaburzające proces socjalizacji;
5. **rodzinę zdemoralizowaną** pozostającą w kolizji z prawem czy z zasadami współżycia społecznego, choć często solidarną w stosunkach wewnątrzrodzinnych, połączoną więzią uczuciową, podobnie jak rodzina normalna, będąca jednak głównym źródłem deprawacji dziecka;
6. **rodzinę stanowiącą środowisko zastępcze** – oparta na więzi współżycia i funkcji opiekuńczo-wychowawczej w stosunku do dzieci przy świadomości braku więzi biologicznej z nimi.

Polityka prorodzinna powinna odpowiadać na współczesne wyzwania wynikające z przemian rodziny i uwarunkowań oddziałujących na jej funkcjonowanie. Powinna być ukierunkowana na wspieranie i pomoc w przezwyciężaniu trudności, a w konsekwencji na usamodzielnianie poprzez wskazanie sposobów wyjścia z sytuacji kryzysowej.

Gminny program wspierania rodziny wyznacza zespół planowanych działań mających na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania, w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach programu zadania koncentrują się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie również w sytuacjach gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

Celem nadrzędnym programu jest: dobro dzieci, ich bezpieczny harmonijny rozwój, zaspokojenie potrzeb niższego rzędu (fizjologiczne i stabilizacji) jak i wyższego rzędu (szacunku i uznania, samorealizacji).

Jednym z rozwiązań w systemie pomocy społecznej jest możliwość zatrudnienia asystenta rodziny do pracy z rodzinami przezywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

Dominujące działania asystenta rodziny wynikające z jego unikalnej roli w systemie pomocy rodzinie:

1. wsparcia informacyjnego, wartościującego i instrumentalnego towarzyszenia,
2. pedagogizacja rodziców, monitorowanie postępów, elementy pracy socjalnej,
3. wsparcie rzeczowe i duchowe, działania zaradcze.

2. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU

Zadania przyjęte do realizacji, w ramach niniejszego Programu są spójne z działaniami przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 ze zm.);
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r., poz. 697 ze zm.);
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.);
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz.1390);
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U z 2016 r., poz.487 ze zm.);
6. Konwencję o prawach dziecka.

Podmiotem realizującym program na poziomie gminy jest Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustrzykach Dolny. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 wyznacza priorytety i cele do realizacji oraz wskazuje na przebieg procesu monitorowania programu.

Założenia programu

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Ustrzyki Dolne na lata 2018-2020, został opracowany z myślą o rodzinie jako podstawowym środowisku, które powinno zapewnić bezpieczeństwo i wsparcie emocjonalne dziecka.

Głównym założeniem Programu jest stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia rodziny poprzez działania mające służyć:

1. wspieraniu potencjału rozwojowego rodziny biologicznej na wczesnym etapie jej funkcjonowania,
2. zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa dzieci, młodzieży i rodziny poprzez prowadzenie stosownych działań profilaktyczno – edukacyjno – wychowawczych w środowisku;
3. poprawie sytuacji dziecka w środowisku szkolnym przez wzbogacenie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów wymagających pomocy;
4. wzmocnieniu systemu gwarantującego prawidłowy proces wychowawczy oraz ochronę dzieci przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i wykluczeniem;
5. zapobieganiu powstawiania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz skuteczne reagowanie w sytuacjach już zaistniałych poprzez udzielenie wielopłaszczyznowego wsparcia.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organizacji rządowej.

Obowiązek ten jest realizowany we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i organami pomocniczymi policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi jak również kościołami, organizacjami społecznymi.

Zadania są podzielone na gminę i powiat co obrazuje tabela poniżej:

GMINA	POWIAT	SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
1. Profilaktyka - wspieranie rodziny	1. Piecza zastępcza rodzinna 2. usamodzielnianie pełnoletnich wychowanków 3. adopcja	1. Piecza zastępcza rodzinna 2. usamodzielnianie pełnoletnich wychowanków 3. adopcja
1. Asystent Rodziny 2. Rodziny wspierające 3. Inne podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny	1. Rodziny zastępcze 2. placówki opiekuńczo-wychowawcze 3. usamodzielnianie	1. Ośrodek adopcyjny 2. regionalna placówka opiekuńczo-wychowawcza

3. DIAGNOZA DEMOGRAFICZNA GMINY USTRZYKI DOLNE

Gmina Ustrzyki Dolne to gmina miejsko-wiejska położona w województwie podkarpackim, w powiecie bieszczadzkim. W skład gminy Ustrzyki Dolne wchodzi 27 sołectw. Gmina zajmuje obszar 478 km² zamieszkiwany przez 17498 mieszkańców. ([http://www.polskawliczbac.pl/gmina Ustrzyki Dolne](http://www.polskawliczbac.pl/gmina/Ustrzyki%20Dolne) w oparciu o dane GUS)

Stopa bezrobocia w powiecie bieszczadzkim na dzień 31.10.2016r. wynosi 14,6%. W mieście i gminie Ustrzyki Dolne bezrobocie wygląda następująco:

	Liczba bezrobotnych	Bezrobotni z prawem do zasiłku	Bezrobotni bez prawa do zasiłku
Miasto Ustrzyki Dolne:			
– ogółem	498	67	431
– kobiety	257	25	232
– mężczyźni	241	42	199
Gmina Ustrzyki Dolne:			
– ogółem	482	69	413
– kobiety	265	35	230
– mężczyźni	217	34	183

Jak wynika z danych oświatowych na terenie gminy funkcjonuje:

1. 8 publicznych szkół podstawowych
2. 2 publiczne przedszkola
3. Żłobek Miejski
4. 2 szkoły ponadpodstawowe
5. Bieszczadzki Zespół Placówek Szkolno – Wychowawczych

Poniższa tabela obrazuje liczbę dzieci w poszczególnych placówkach oświatowych.

Organ prowadzący- Gmina Ustrzyki Dolne (wg stanu na 10.11.2017r. i informacji z Wydziału Oświaty)

l.p	Placówka oświatowa	Liczba uczniów
1	Szkoła Podstawowa w Hoszowie (razem z oddziałem przedszkolnym)	41
2	Szkoła Podstawowa w Łobozewie (razem z oddziałem przedszkolnym)	21
3	Szkoła Podstawowa w Łodynie (razem z oddziałem przedszkolnym)	34
4	Szkoła Podstawowa w Ustjanowej (razem z oddziałem przedszkolnym)	152
5	Szkoła Podstawowa w Wojtkowej (razem z oddziałem przedszkolnym)	136
6	Szkoła Podstawowa w Ropience (razem z oddziałem przedszkolnym)	148
7	Szkoła Podstawowa nr 1 w Ustrzykach Dolnych (razem z oddziałem przedszkolnym)	539
8	Szkoła Podstawowa nr 2 w Ustrzykach Dolnych (razem z oddziałem przedszkolnym)	614
9	Przedszkole nr 1	161
10	Przedszkole nr 2	138

Organ prowadzący – Powiat

Lp.	Placówka oświatowa	Liczba uczniów
1	Zespół Szkół Licealnych w Ustrzykach Dolnych	220
2	Bieszczadzki Zespół Szkół Zawodowych w Ustrzykach Dolnych	226
3	Bieszczadzki Zespół Placówek Szkolno -Wychowawczych w Ustrzykach Dolnych	50

W placówkach oświatowych funkcjonują stołówki, w których dożywiane są dzieci. W roku 2017 z tego wsparcia skorzystało 369 dzieci.

Programy	Pomoc Państwa w zakresie dożywiania i ilość osób korzystających ze wsparcia
Szkoły (z oddziałami przedszkolnymi)	346
Przedszkola	23

Źródło: opracowanie własne MGOPS Ustrzyki Dolne

Poza tym na terenie funkcjonują obiekty:

1. Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna
2. Hala Sportowa
3. Zespół Basenów „Delfin”
4. Sale gimnastyczne, boiska do piłki ręcznej, siatkowej, koszykowej, nożnej
5. Korty tenisowe
6. Stadion sportowy z pełnym wyposażeniem
7. Lodowisko Miejskie

4. DIAGNOZA SPOŁECZNA RODZIN OBJĘTYCH WSPARCIEM MGOPS USTRZYKI DOLNE

Do określenia zadań i celów kolejnego Gminnego Programu Wspierania Rodziny niezbędna jest analiza danych o osobach i rodzinach z terenu Ustrzyki Dolne.

W gminie podobnie jak w całym kraju borykamy się z problemami: ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności, przewlekłych i długotrwałych chorób, nadużywania alkoholu, zaburzeń psychicznych, przemocy, bezradności, trudności opiekuńczo- wychowawczych, zaległości w realizacji spraw urzędowych.

Niektóre rodziny należy pokierować w wykonywaniu prac domowych (pranie, sprzątanie, racjonalne robienie zakupów i gotowanie z produktów i półproduktów).

Asystent rodziny i pracownicy socjalni MGOPS w Ustrzykach Dolnych w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują szereg działań na rzecz rodzin dysfunkcyjnych.

Skuteczne wspieranie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo - wychowawczych jest niezwykle ważne w przypadku rodzin, które wykazują deficyty w tym zakresie, bowiem dziecko do pełnego harmonijnego rozwoju swej osobowości powinno wychowywać się w środowisku rodzinnym, w atmosferze miłości i zrozumienia.

Asystent rodziny zatrudniony jest w systemie zadaniowego czasu pracy. Pracuje na rzecz rodzin i z rodzinami, które wyraziły na to zgodę i są aktywne w procesie zmian. W pracy z tymi rodzinami uwzględnia się zasoby wewnętrzne rodziny oraz wsparcie zewnętrzne. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności i wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15-tu.

I. Krasiejko podkreśla, że należy pamiętać, „asystent rodziny nie jest opiekunem, lecz nosicielem zmiany. Przez pewien czas towarzyszy i wspiera rodzinę z dziećmi, aby w przyszłości samodzielnie potrafiła pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania potomstwa oraz stwarzała im optymalne warunki do prawidłowego rozwoju”.

Poniższa tabela obrazuje liczbę rodzin objętych wsparciem asystenta, jak również liczbę rodzin, z którymi asystent zakończył współpracę w latach 2015-2017r.

	2015	2016	2017
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny z tego:	9	14	15
Liczba rodzin, z którymi asystent zakończył współpracę z tego;	2	4	3
ze względu na osiągnięte cele	0	3	1
ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę, brak efektów współpracy	1	1	1
ze względu na zmianę miejsca zamieszkania (poza teren miasta i gminy Ustrzyki Dolne)	1	0	1

W Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Ustrzykach Dolnych działa Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Pomocy w Rodzinie, którego głównym celem i zadaniem jest zahamowanie i ograniczenie zjawisk przemocy fizycznej, psychicznej, emocjonalnej, ekonomicznej, na terenie naszej gminy.

W 2017r. sporządzono 29 „Niebieskich Kart”.

Najczęstsze przyczyny nasilenia trudnych sytuacji życiowych, które stanowią przyczynę ubiegania się o wsparcie odzwierciedla poniższa tabela. (Opracowanie własne MGOPS w Ustrzykach Dolnych).

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin w 2016r.	Liczba osób w rodzinach w 2016r	Liczba rodzin w 2017r.	Liczba osób w rodzinach w 2017r.
Ubóstwo	433	1249	387	1063
Bezrobocie	354	1120	289	900
Niepełnosprawność	186	448	193	448
Długotrwała choroba	290	728	279	448
Potrzeba ochrony macierzyństwa	97	499	70	355
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych	66	238	61	214
Rodziny niepełne	43	139	34	107
Rodziny wielodzietne	4	22	3	15

Mówiąc o rodzinie powinniśmy spojrzeć na nią szerzej nie ograniczając się tylko do tzw. „rodzin dysfunkcyjnych”. W obecnej sytuacji demograficznej naszego kraju (starzenie się społeczeństwa) należy podjąć wszelkie działania promujące rodzicielstwo. Jednym z takich działań naszego państwa jest ustanowienie **rządowego programu dla rodzin wielodzietnych**. W ramach

tego programu funkcjonuje Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny, która przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny, rodzicom -dożywotnio, dzieciom do 18-go roku życia lub ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Dzieci legitymujące się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności na czas jego trwania.

Na szczeblu gminnym jest opracowana Ustrzycka Karta Dużej Rodziny, która również uprawnia do ulg i zniżek u lokalnych partnerów, którzy przystąpili do programu.

	Ilość rodzin, które otrzymało kartę w 2016r.	Ilość rodzin, które otrzymało kartę w 2017r.
Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny	68	32
Ustrzycka Karta Dużej Rodziny	32	26

5. ANALIZA SWOT

Aby zaprojektować skuteczne cele i działania na rzecz dziecka i rodziny oraz przeciwdziałać przemocy w rodzinie należy posłużyć się analizą SWOT. Należy przeanalizować obecny potencjał gminy (mocne słabe strony) oraz wskazać warunki i procesy zewnętrzne, które wpływać będą lub wpływają na funkcjonowanie gminy w analizowanym obszarze (szanse i zagrożenia).

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dobra współpraca z instytucjami działającymi na rzecz rodzin (PCPR, Policja, Sądy, służba zdrowia i oświata), 2. Aktywna działalność Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 3. Szersza oferta wsparcia psychologicznego, terapeutycznego, prawnego (Poradnia Zdrowia Psychicznego, Poradnia Uzależnień, Punkt Bezpłatnej Pomocy Prawnej, możliwość z korzystania ze wsparcia, hospicjum domowego dla dzieci i dorosłych Centrum Medycznego Dar Med), 4. Interdyscyplinarny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, 5. doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodzin, 6. kształcenie kadry pomocy społecznej w zakresie umiejętności działania na rzecz dziecka i rodziny, 7. możliwość ciągłego zatrudnienia asystent rodziny zgodnie z ustawą o wspieraniu 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bezrobocie, ubóstwo, 2. uzależnienie od pomocy instytucjonalnej i brak chęci do współpracy ze strony rodziny w zakresie rozwiązywania problemów, 3. stereotypy blokujące korzystanie z usług specjalistów, 4. zjawisko marginalizacji społecznej w szczególności dzieci i młodzieży, która wynika z wielu problemów społecznych m.in. alkoholizmu, niepełnosprawności, 5. brak rodzin wspierających, 6. brak grup wsparcia i grup samopomocowych, 7. niski poziom wykształcenia osób korzystających z pomocy społecznej, 8. narastająca przemoc w rodzinach, 9. rozpad związków (rozwody, separacje, wyjazdy za granicę kraju), 10. Bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie, 11. uzależnienie członków rodziny od alkoholu

<p>rodziny i systemie pieczy zastępczej,</p> <p>8. podejmowanie działań zapobiegających umieszczeniu dzieci poza ich rodziną naturalną,</p> <p>9. dostęp do specjalistów w szkołach, niska przestępczość,</p> <p>10. działania promujące rodzicielstwo, w tym rodziny wielodzietne (Karta Dużej Rodziny, Ustrzycka Karta Dużej Rodziny)</p>	<p>12. bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo – wychowawczych,</p> <p>13. Brak odpowiedniej ilości miejsc pracy.</p>
--	---

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. możliwość pozyskania zewnętrznych środków finansowych (środki z Unii Europejskiej, z programów rządowych i małych grantów), 2. kształtowanie ogólnokrajowej polityki prorodzinnej, 3. zaangażowanie mediów do walki z problemami społecznymi, 4. wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę, 5. Chęć i możliwość podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny i pracowników socjalnych (w szkoleniach indywidualnych jak i z ROPS Rzeszów w programie „Bliżej rodziny”), 6. edukacja rodziców, 7. właściwe ustawy i przepisy, 8. współpraca rodzin ze specjalistami, 9. nowe formy pracy z rodziną przeżywającą trudności (terapeuta, mediator). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. występowanie zjawiska osłabienia autorytetu rodziny i więzi międzypokoleniowych, 2. osłabienie funkcji opiekuńczej rodziny, 3. syndrom „dziedziczenia biedy”, 4. wzrost liczby osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej, 5. rozszerzenie zjawisk patologicznych np. agresja, uzależnienia, 6. wzrost kosztów utrzymania rodziny, 7. przerzucanie odpowiedzialności za wychowanie dziecka na inne instytucje, 8. brak świadomości na temat grożących dziecku niebezpieczeństw, 9. brak zainteresowania rodziców problemami dziecka i spędzaniem przez niego wolnego czasu, 10. brak umiejętności szukania pomocy w sytuacjach kryzysowych, 11. biurokratyzacja, 12. cedowanie nowych zadań na samorządy gminne bez zapewnienia kosztów ich realizacji, 13. emigracja zarobkowa, 14. starzenie się społeczeństwa, 15. zwiększenie dystansu pomiędzy biednymi a bogatymi, 16. destrukcyjna rola mediów.

6. KOORDYNATOR I REALIZATORZY, ADRESACI I CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Koordinatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 jest Dyrektor Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustrzykach Dolnych.

Odbiorcami są rodziny wychowujące dzieci, zamieszkałe na terenie Miasta i Gminy Ustrzyki Dolne dotknięte przemocą, problemami uzależnień, zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz rodziny, których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

Czas realizacji programu został zaplanowany na lata 2018-2020. Jest to dokument otwarty, może podlegać okresowej weryfikacji, modyfikacji i uzupełnieniu.

7. CELE PROGRAMU

Cel główny Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020:

„Wspieranie rodzin w wypełnianiu i przywracaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz tworzenie sprzyjających warunków dla jej prawidłowego funkcjonowania”

Cele szczegółowe programu, i działania, które pomogą osiągnąć cel:

1. diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych poprzez:

- a) wywiad środowiskowy w rodzinie przeżywającej trudności,
- b) prace socjalną, polegającą na rozpoznawaniu deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci oraz ocenienie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku rówieśniczym i szkolnym,
- c) konsultacje ze specjalistami w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dyskusyjność rodzin;

2. zabezpieczanie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny poprzez:

- a) zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej,
- b) objęcie dożywianiem uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych,
- c) monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych poprzez kontakt i współpracę z placówkami służby zdrowia,
- d) zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej lub interwencyjnym ośrodku;

3. zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących poprzez:

- a) zapewnienie opieki asystenta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej,
- b) systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, nauczycieli, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli instytucji kontaktujących się z rodziną, w tym placówkami służby zdrowia,
- c) Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, zarówno dzieci jak i rodziców, motywowanie do podjęcia terapii,
- d) motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczania bądź

- niwelowania zachowań niewłaściwych poprzez aktywną współpracę z Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, z Zespołem Interdyscyplinarnym,
- e) współpracy z podmiotami i instytucjami działającymi w środowisku lokalnym tj. szkołą, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, policją placówkami zdrowia w celu poprawy sytuacji rodzinnej pod względem zdrowotnym, materialnym, społecznym;

4. dążenie do reintegracji rodziny poprzez:

pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej, przywracanie prawidłowego funkcjonowania rodzin, poprzez wsparcie asystenta rodziny;

5. rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny poprzez zapewnienie jej specjalistycznego poradnictwa i wsparcia:

- a) zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa,
- b) umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny, którego zadaniem jest organizowanie pracy z rodziną w miejscu zamieszkania bądź w miejscu wskazanym przez rodzinę w pełnym zaangażowaniu rodziny i przy aktywnym ich udziale i gotowości do zmian;

6. wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny:

- a) prowadzenie kampanii medialnych (ulotki, plakaty, artykuły prasowe, publikacje, prelekcje) na rzecz umacniania i przeciwdziałania powstawania dysfunkcji,
- b) opracowanie i wdrażanie projektów i programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin i dzieci;

7. wspomaganie rozwoju dziecka w środowisku szkolnym i poza szkołą:

- a) wzbogacanie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów uzdolnionych jak i z trudnościami edukacyjnymi z zastosowaniem zasady stopniowania trudności i wspieranie potrzeb edukacyjnych dzieci niepełnosprawnych poprzez stworzenie usług i ulg wspierających ich procesy edukacyjne,
- b) wspieranie inicjatyw służących wszechstronnemu rozwojowi dzieci i młodzieży w szkole i poza nią,
- c) kierowanie dzieci na kolonie;

8. poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny, młodzieży i dzieci oraz zapobieganie uzależnieniom:

- a) promocja pozytywnych wzorców zachowań poprzez organizowanie zajęć, imprez, spotkań ukierunkowanych na wspieranie, prawidłowy rozwój i postawę młodego pokolenia, jak i promocja w jaki sposób spędzać wolny czas z dzieckiem w sposób aktywny i ciekawy,
- b) realizacja programów dotyczących uzależnień, agresji, radzenia sobie ze stresem,
- c) monitorowanie zjawiska krzywdzenia dziecka i młodzieży.

8. WSKAŹNIKI REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA

Wskaźnikami osiągnięcia zamierzonych celów szczegółowych będzie analiza następujących danych:

1. liczba rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych objętych wsparciem asystenta rodziny;
2. liczba wizyt w środowisku rodzinnym oraz liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych;
3. liczba rodzin/osób korzystających ze wsparcia specjalistycznego oraz porad i konsultacji;
4. liczba dzieci i rodzin objętych monitoringiem;
5. liczba odbytych szkoleń, kursów, warsztatów;
6. liczba spotkań, prelekcji;
7. liczba dzieci, które skorzystały z wypoczynku, wyjazdów jednodniowych;
8. liczba dzieci korzystających z posiłków w szkole oraz pomocy finansowej i rzeczowej;
9. liczba osób, które wzięły udział w aktywizacji zawodowej;
10. liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych formach pieczy zastępczej;
11. liczba dzieci powracających z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych;
12. liczba osób uczestniczących w spotkaniach grup wsparcia;
13. liczba osób uczestniczących w projektach socjalnych realizowanych na rzecz dziecka i rodziny;
14. liczba rodzin, które osiągnęły poprawę w funkcjonowaniu.

9. ZASOBY INSTYTUCJONALNE DZIAŁAJACE W OBSZARZE WSPIERANIA RODZIN NA TERENIE GMINY USTRZYKI DOLNE

1. Miejsko -Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustrzykach Dolnych;
2. Punkt Interwencji Kryzysowej;
3. Zespół Interdyscyplinarny;
4. Komenda Powiatowa Policji w Ustrzykach Dolnych;
5. Urząd Miasta i Gminy Ustrzyki Dolne;
6. Ustrzycki Dom Kultury;
7. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
8. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ustrzykach Dolnych;
9. Biblioteka Publiczna Powiatowa i Miejska w Ustrzykach Dolnych;
10. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ustrzykach Dolnych;
11. Poradnia Zdrowia Psychicznego w Ustrzykach Dolnych;
12. Poradnia Uzależnień;
13. Ośrodki zdrowia;
14. szkoły, przedszkola na terenie miasta i gminy Ustrzyki Dolne.

10. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA GMINEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W LATACH 2018-2020

Źródłem Finansowania zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 mogą być środki finansowe pochodzące:

1. z budżetu gminy,
2. z budżetu państwa,
3. ze środków unijnych,
4. innych źródeł zewnętrznych.

11. ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI PROGRAMU

1. ochrona dzieci przed umieszczeniem w pieczy zastępczej;
2. ograniczenie powstania sytuacji kryzysowych rodzin wymagających interwencji;
3. zwiększenie poczucia bezpieczeństwa dzieci i rodzinnych;
4. rodziny będą objęte wsparciem poradnictwa specjalistycznego;
5. poprawa relacji w rodzinie, nabycie umiejętności gospodarowania budżetem, utrzymanie czystości w mieszkaniu, zachowanie higieny osobistej, większe zainteresowanie ze strony rodziców edukacją dzieci i ich stanem zdrowia);
6. Zminimalizowanie zachowań negatywnych w rodzinach, wśród dzieci i młodzieży.

12. MONITORING I EWALUACJA

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest długofalowa. Sprawozdanie z realizacji Programu i osiągniętych efektów będzie integralną częścią rocznego sprawozdania Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustrzykach Dolnych w terminie do 31 marca każdego roku.

13. PODSUMOWANIE

Opracowanie i realizacja 3 -letniego Programu Wspierania Rodzin należy do zadań własnych gminy, a tym samym zobowiązuje jednostki samorządowe do realizacji celów w nim zawartych oraz stymulowania i ukierunkowania działań na rzecz dziecka i rodziny tak aby dzieci w swoich domach czuły się bezpieczne i kochane, a zachowania negatywne były zmniejszone do minimum.